

Belgische Shiatsu Federatie

Strategisch Plan 2025 – 2029

Goedgekeurd door de Algemene vergaderingen van 16 maart en 25 mei 2025

De BSF-identiteitsfiche

De BSF heeft momenteel 18 aangesloten scholen, waarvan er 7 dierenshiatsu beoefenen. Er zijn 246 zelfstandige beoefenaars aangesloten, waar nog 49 studenten bij komen.

In de begroting van 2024 geeft de BSF 48.038 euro uit om haar projecten uit te voeren. 70% van deze kosten gaat naar personeel. Ze haalt 48.038 euro aan inkomsten binnen, waarvan 66,8% afkomstig is van lidmaatschapsgelden van pratici en 19,1% van aangesloten scholen.

Uit de NACE-enquête die in januari 2024 door de BSF werd uitgevoerd, bleek het volgende: ongeveer 60% van de respondenten beoefent shiatsu minstens parttime (47 van de 77 respondenten). Van deze groep werkt iets minder dan de helft (20 personen) fulltime. De overige 40% van de respondenten werkt minder dan 4/10 en binnen deze groep beoefent ongeveer een kwart (9 mensen) shiatsu bij hoge uitzondering, d.w.z. 1/10.

Inhoud

- De structurele transformatie van de BSF voltooien
- Bijdragen tot het aanbieden van kwaliteitsshiatsu aan de Belgen
 - De kwaliteit van de professionele opleiding ontwikkelen
 - De ontwikkeling van permanente vorming aanmoedigen
 - Transdisciplinariteit aanmoedigen
 - Evalueren van de Deontologische Code, de relevantie en/of het aanpassen ervan
 - Aansluitingsprocedure: meer transparantie over criteria en procedures
 - Wetenschappelijk onderzoek
- Shiatsu laten erkennen door de overheid
 - Een strategie aannemen om stap voor stap de erkenning van shiatsu te verkrijgen ~~via certificatie~~
 - Werken aan het verkrijgen van publieke voordelen voor de praktijk van shiatsu: eigen Nace-code, lagere btw, Code, lagere btw, terugbetaling door zorgverzekeraars, enz.
 - Investeren in de professionalisering van de federatie (bestuur) om het in staat te stellen al haar missies te vervullen.
 - De representativiteit van de BSF verhogen
- De zichtbaarheid van shiatsu bij het grote publiek vergroten/verzekeren
- De leden doeltreffende en nuttige diensten aanbieden, bv. leden advies geven over professionele praktijk, organiseren van evenementen, enz.

Voltooiing van de transformatie van de BSF op structureel vlak.

De BSF moet voor het volgende mandaat haar transformatie voltooien om een echte professionele shiatsufederatie te worden, met een duidelijk sociaal doel: het promoten en verdedigen van het onderwijzen en beoefenen van kwaliteitsshiatsu. ‘Federeren’ betekent het samenbrengen van alle beoefenaars, alle shiatsu-studenten en alle scholen die zich erkennen in kwaliteitsshiatsu, ongeacht de stijl van shiatsu en ongeacht de opleiding, in heel België en in de wereld. Het enige criterium waarmee rekening moet worden gehouden is kwaliteit.

Om dit te bereiken hebben we een nieuwe overeenkomst nodig:

- alle aangesloten leden moeten de verplichtingen aanvaarden die verbonden zijn aan de aansluiting. Voor de scholen betekent dit in essentie het lidgeld betalen, examens organiseren met inachtneming van een interessant maar ook duur intervisieproces, deelnemen aan discussies over de kwaliteit van het onderwijs en positief reageren op verzoeken om informatie van de BSF (in het bijzonder over opleidingsprogramma's en onderwijsteams) die haar in staat stellen haar missies te vervullen. Voor beoefenaars betekent dit lidgeld betalen, de beroepsethiek naleven, blijven opleiden en ingaan op de verzoeken om informatie van de BSF (in het bijzonder over hun competentieprofiel) die de BSF in staat stellen haar opdrachten te vervullen.

- In ruil voor de verplichtingen die het lidmaatschap met zich meebrengt, moeten de leden kunnen profiteren van een betere dienstverlening. De BSF moet een meer ontwikkelde rol spelen in het informeren van het publiek over de aangesloten scholen, om zoveel mogelijk potentiële studenten aan te trekken. De BSF moet toekomstige studenten ook de weg wijzen naar de school die het beste aan hun verwachtingen voldoet. De BSF moet ook een actievere rol spelen in het informeren van het publiek over gecertificeerde beoefenaars: wie doet aan informele shiatsu en wie werkt professioneel in shiatsu? Wie heeft er specialiteiten (of niet) en wie beoefent er (of niet) op specifieke gebieden zoals shiatsu voor zwangere vrouwen, werken met kinderen of ouderen, werken met mensen met een handicap, werken met mensen met mentale gezondheidsproblemen, met kanker enz. Voor al deze missies moet de BSF de nodige informatie verzamelen van scholen en beoefenaars.

De kwaliteit van shiatsu zal het belangrijkste criterium zijn voor alle acties van de federatie, met uitsluiting van elk criterium dat gericht is op de bescherming van de belangen van een minderheid. De roeping van de BSF is de kwaliteit van shiatsu in het algemeen te verdedigen, en niet de shiatsu van bepaalde scholen of van bepaalde beoefenaars met uitsluiting van anderen.

In het verleden was kwaliteit bij de BSF gekoppeld aan het lidmaatschap van de BSF. Er zijn ook beoefenaars en scholen buiten de BSF die kwaliteitsshiatsu beoefenen, maar die geen lid kunnen worden van de federatie omdat ze niet de juiste achtergrond hebben.

Het zal dus nodig zijn om de statuten aan te passen om de mutatie van de BSF te voltooien: kwaliteit moet de enige referentie zijn. Om te bepalen wat “kwaliteit” shiatsu is, zal er snel een werkgroep worden opgericht. Deze zal bestaan uit alle scholen en beoefenaars die willen deelnemen. Deze werkgroep zal verantwoordelijk zijn voor het herzien van de opleidingsbrochure om de verplichte/electieve cursussen te identificeren, waarbij inspiratie wordt gehaald uit de cursussen die vandaag worden gegeven in de aangesloten scholen, maar ook uit de beste praktijken die worden waargenomen in niet-aangesloten scholen in België en in het buitenland (zie volgende punt over kwaliteit).

Het zal ook nodig zijn om de huidige lidmaatschapsvoorwaarden te herzien om de regels te schrappen die nog steeds beoefenaars, studenten, leerkrachten of scholen uitsluiten die nog steeds geen lid kunnen worden van de federatie omdat ze niet uit de juiste achtergrond komen, zonder enige band met kwaliteit. We denken in het bijzonder aan de volgende regels:

- Volgens de huidige statuten moet een school die de volledige cursus aanbiedt 3 docenten hebben die aangesloten zijn bij de BSF om geaccrediteerd te worden. De eis om 3 docenten te hebben moet worden gehandhaafd, omdat het ervoor zorgt dat studenten een breed scala aan onderwijs krijgen. Aan de andere kant heeft de eis dat deze 3 docenten aangesloten moeten zijn bij de BSF niets te maken met kwaliteit: er zijn docenten buiten de BSF die vaardigheden hebben die voortkomen uit hun eigen ervaring; deze docenten zouden deel moeten kunnen uitmaken van het docententeam van de 3 docenten die de statuten

voorschrijven. De statuten moeten op dit punt worden gewijzigd en er moet een alternatieve accreditatieprocedure worden voorgesteld die andere kwaliteitsgaranties biedt dan aansluiting bij de BSF.

- Volgens de huidige statuten moet een kandidaat-docent, om goedgekeurd te worden, zijn opgeleid in een aangesloten school en enige tijd aangesloten zijn geweest bij de BSF. Er zijn echter leraren van hoge kwaliteit buiten de BSF die hun opleiding niet aan de BSF hebben voltooid. We hebben ook gemerkt dat sommige scholen een beroep doen op dit type leraar om regelmatig les te geven op hun school. We moeten de statuten aanpassen om de eis te schrappen dat je je opleiding aan een aangesloten school moet hebben gevolgd en een alternatieve kwaliteitsprocedure invoeren.

Bijdragen om Belgen te voorzien van kwaliteitsshiatsu

1. De kwaliteit van beroepsopleidingen ontwikkelen

De opleidingsprogramma's van scholen evalueren/ hogere kwaliteitsnormen aanmoedigen/ een betere integratie van diversiteit en zelfs harmonisatie aanmoedigen, ook op internationaal niveau.

Een van de bestaansredenen van een beroepsfederatie als de BSF is het bevorderen en ontwikkelen van de kwaliteit van de basisopleiding. Het onderwerp moet dus bespreekbaar zijn. De kwaliteit kan altijd worden verbeterd, ongeacht het bereikte niveau.

Er moet als volgt gewerkt worden:

- Een inventaris opmaken van de vakken die momenteel worden onderwezen in aangesloten EN niet-aangesloten scholen (Belgische en buitenlandse);
- De essentie van shiatsu identificeren zoals het onderwezen zou moeten worden in alle aangesloten scholen, ongeacht de stijl;
- De stijlen, de “scholen” en de specialiteiten identificeren, waar elke onderwijsinstelling optioneel aan verbonden kan worden (zoals bijvoorbeeld de shiatsu van Masunaga stijl, de shiatsu van Namikoshi stijl, de Wondermeridianen, shiatsu voor zwangere vrouwen, enz.);
- Verwijs naar een bijlage met een evoluerende lijst van onderwerpen die als niet-verplicht worden beschouwd; deze onderwerpen kunnen worden onderwezen naast de basisopleiding of als onderdeel van bijscholing (bijv. reiki, kinesiologie of macrobiotiek);
- De kwestie van het leertempo (aantal uren, aantal cycli) opnieuw evalueren en tot een consensus komen.

2. De ontwikkeling van permanente nascholing aanmoedigen

Bijscholing is verplicht in veel beroepsfederaties. In veel sectoren wordt er namelijk van uitgegaan dat een goed opgeleide professional zijn basisopleiding moet bijhouden en aanvullen met vaardigheden die hij tijdens zijn loopbaan heeft verworven. Het lijkt onaanvaardbaar dat deze verplichting niet wordt nageleefd binnen de BSF.

Naar onze mening moeten we een dubbel systeem van erkenning en sancties invoeren om de naleving van deze verplichting af te dwingen:

- beroepsbeoefenaars belonen die zich elk jaar blijven bijscholen en die het BSF op de hoogte brengen; deze beloning kan de vorm aannemen van een vermelding op de BSF-website;
- beroepsbeoefenaars die hun verplichtingen niet nakomen voor een periode van 5 jaar bestraffen, bv via het afschaffen van het repertorium op website van de BSF.

3. Transdisciplinariteit aanmoedigen

Een standaardbrief opstellen die beoefenaars toelaat om te communiceren over de behandeling van cliënten die doorverwezen zijn door een andere beroepsbeoefenaar (shiatsubeoefenaar of gezondheidsdeskundige).

4. De deontologische code evalueren en al dan niet aanpassen

Het onderschrijven van een deontologische code is een van de verplichtingen die unaniem worden erkend als onlosmakelijk verbonden met een professionele en verantwoordelijke zorgpraktijk. Daarom werd de Code in 2023 hervormd om te voldoen aan moderne managementnormen: onafhankelijkheid, vertrouwelijkheid en efficiëntie.

In de praktijk is de nieuwe Code echter nog niet van kracht, aangezien de inwerkingtreding ervan afhangt van de publicatie ervan op de website van de FOD Economische Zaken. In afwachting blijft de oude versie van de Deontologische Code van toepassing. Zodra deze fase is afgerond, moet de samenstelling van de deontologische commissie nog worden voltooid (met vertegenwoordigers van patiënten en beroepsbeoefenaars) en moet de naleving door de beroepsbeoefenaars worden georganiseerd.

5. Wetenschappelijk onderzoek

Onderzoek in shiatsu is nuttig om de buitenwereld bewijs te leveren van de doeltreffendheid van onze kunst. Zulk bewijs is ook vereist door de gezondheidswereld of door de cliënt voordat men een beoefenaar vertrouwt om een behandeling of samenwerking te beginnen. Ten slotte zijn de studies nuttig in elk proces van erkenning van shiatsu door de autoriteiten of om voordelen te verkrijgen, zoals terugbetaling door ziekteverzekeringsmaatschappijen.

Zo gedefinieerd, impliceert de uitdaging dat de BSF de middelen heeft om de ontwikkeling van onderzoek aan te moedigen. Naar onze mening zou de BSF hierin op verschillende manieren moeten investeren:

- een beurs creëren om de auteur van een onderzoeksproject te financieren/belonen;
- betrokken raken bij internationale samenwerking, waardoor middelen kunnen worden gebundeld voor de ontwikkeling van onderzoeksprojecten (opstellen van protocollen, samenwerking met ziekenhuizen, etc.)
- een manager aanwijzen die verantwoordelijk is voor het uitvoeren van de bovenstaande taken.

Shiatsu laten erkennen door de overheid

1. Een strategie aannemen om stap voor stap de erkenning van shiatsu te verkrijgen via certificatie

De kwestie van de erkenning van shiatsu door de overheid is zeer controversieel, en terecht: we willen een vorm van erkenning om bepaalde voordelen te verkrijgen - differentiatie van niet-professionele beoefenaars (oneerlijke concurrentie), betere samenwerking met gezondheidswerkers, een begin maken met de terugbetaling van sessies, een beter fiscaal statuut, enzovoort. Maar we willen ook vermijden dat erkenning gepaard gaat met beperkingen die onverenigbaar zijn met de uitoefening van ons beroep. Natuurlijk willen we niet dat shiatsu voorbehouden wordt aan professionals in de gezondheidszorg, of dat ons beroep gebukt gaat onder administratieve lasten.

Vanwege deze controverse heeft de BSF geleidelijk het idee laten varen om erkenning te eisen als praktijk in de gezondheidszorg (conventioneel of niet-conventioneel).

We kunnen echter ook niet werkeloos toezien, ten eerste omdat de geschiedenis van andere onconventionele praktijken laat zien dat hoe wijder de praktijk verspreid is onder de bevolking (wat we willen voor shiatsu), hoe groter het risico dat de autoriteiten een beperkend model van erkenning zullen opleggen. Maar ook omdat we onze samenwerking met gezondheidswerkers in een integratief model willen verbeteren.

~~Naar onze mening is de middenweg om naar een certificeeringsmodel toe te werken.~~ Bij gebrek aan externe erkenning moeten we onze klanten bewijzen dat we goed werk leveren. ~~Het label zal worden toegekend aan zorgverleners die kunnen aantonen dat ze voldoen aan een reeks specificaties met betrekking tot de volgende punten:~~

- ~~• Een basisopleiding van hoge kwaliteit hebben gevolgd: minimaal kennisniveau, interpersoonlijke vaardigheden, knowhow, aantal uren, opleiding, enz.~~
- ~~• Permanente nascholing: 12 uur per jaar~~
- ~~• Lid zijn van een beroepsfederatie~~
- ~~• Een officiële praktijk hebben en voldoen aan de wetten voor het uitoefenen van een beroepsactiviteit (in loondienst of als zelfstandige)~~
- ~~• Zich houden aan de deontologische code~~
- ~~• Zich verplichten tot regelmatige supervisie~~

~~Het label wordt losgekoppeld van het lidmaatschap van een beroepsfederatie. Het wordt toegekend door een instantie die onafhankelijk is van enige beroepsfederatie.~~

Parallel met een dergelijk certificatiemodel verdient een erkenning van shiatsu in het kader van het European Qualification Framework al onze aandacht. Net zoals Oostenrijk onlangs van zijn eigen nationale autoriteit een erkenning op niveau 6 kreeg voor de Oostenrijkse shiatsu-opleiding, zou een dergelijke erkenning in België de Belgische shiatsu-opleiding een status geven die de erkenning van de praktijk bevordert.

2. Werken aan het verkrijgen van overheidsvoordelen voor de beoefening van shiatsu (lobbyen op verschillende machtsniveaus): gedeeltelijke vergoeding door ziekenfondsen.

In februari 2023 werd een nieuwe NACE-classificatie aangenomen door de EU. Voortaan wordt shiatsu vermeld in de opmerkingen bij code 86.99 Andere menselijke gezondheidsactiviteiten. Statbel is verantwoordelijk voor de organisatie van de omzetting van de nieuwe Europese classificatie naar de Belgische versie NACE-BEL. Dankzij ons lobbywerk hebben we een specifieke code voor shiatsu verkregen.

Er is nog heel wat werk aan de winkel wat betreft de andere aspecten van de actie van de BSF, in het bijzonder wat betreft de mogelijke terugbetaling van sessies door mutualiteiten.

Gezien ons beleid van (niet-)erkenning van shiatsu op het gebied van gezondheid, moeten we het idee van het verkrijgen van een belastingvoordeel opgeven.

3. Investeren in de professionalisering van de federatie (bestuur) om haar in staat te stellen al haar opdrachten te vervullen

De structuur van het debat en de besluitvorming binnen de BSF is te piramidaal: we moeten onze inspanningen voortzetten om de deelname van de federatieleden aan het werk van de BSF te verbeteren. Er zijn verschillende manieren om vrijwilligers te betrekken bij het werk van de BSF:

- de interne communicatie verbeteren (zie het deel over dit onderwerp), in het bijzonder om meer teamgeest en wederzijdse steun te creëren bij het nastreven van de doelstellingen van de federatie
- de voordelen van een grotere betrokkenheid vergroten: commerciële mogelijkheden benutten; het plezier in teamwerk vergroten, enz.
- nieuwe voordelen creëren die gekoppeld zijn aan een grotere betrokkenheid: beloningsbeleid voor vrijwilligerswerk, enz.

De deelname van de BSF aan haar samenwerkingsverbanden met derden (Unizo, FES....) moet rigoureuus worden gecontroleerd en benut.

4. De representativiteit van de BSF verhogen.

Het verbeteren van de representativiteit van de BSF hangt af van verschillende factoren. Op statutair niveau was onze eerste prioriteit om onze lidmaatschapsvoorwaarden flexibeler te maken. Dit is gedeeltelijk gelukt, maar er is nog een lange weg te gaan. Voor de toekomst moeten we ook werken aan de activiteiten en de zichtbaarheid van de BSF. Voorgesteld wordt dat we onze inspanningen de komende jaren opvoeren.

Onze wens om ons open te stellen voor studenten blijft on vervuld. Sinds juli 2023 krijgen scholen die hun studenten aanmoedigen om lid te worden korting op hun lidmaatschap. In dit stadium zien we geen grote verandering in de aanvragen.

De zichtbaarheid van shiatsu bij het grote publiek vergroten/ verzekeren

Ondanks onze inspanningen van de afgelopen 4 jaar zijn we er niet in geslaagd om een effectief communicatiebeleid te implementeren. Er is een communicatieplan aangenomen, maar dit kon niet worden geïmplementeerd vanwege een gebrek aan middelen. De doelstellingen voor de komende 4 jaar blijven on vervuld:

- Een verantwoordelijke aanwijzen
- Evalueren/definiëren/bevestigen van interne (nieuwsbrief, sociale netwerken) en externe (pers, sociale netwerken) communicatiekanalen en deze benutten
- Een evenementenbeleid ontwikkelen

Effectieve en nuttige diensten bieden aan de leden, bijv. leden advies geven over de beroepspraktijk, evenementen organiseren, enz.

Voor de toekomst moet de BSF investeren in de promotie van aangesloten scholen; tot nu toe hebben we niet de benodigde informatie van de scholen (volledige programma's) om deze actie uit te voeren.

De BSF moet ook meer doen om beoefenaars te ondersteunen in hun praktijk en om zichzelf bekend te maken bij potentiële klanten (in het bijzonder door de ontwikkeling van het repertorium op de website) / link met certificering.

Ons evenementenbeleid moet worden ontwikkeld.